

Rumunia: zaostrzenie ustawy lustracyjnej z elementami dekomunizacji

19 maja rumuński parlament znowelizował ustawę lustracyjną, wprowadzając pięcioletni zakaz pełnienia ważnych funkcji publicznych przez byłych wysokich przedstawicieli władz komunistycznych oraz funkcjonariuszy i współpracowników tajnej policji Securitate. Ustawa może spowodować zmiany w zarządach państwowych firm oraz uniemożliwić kandydowanie części parlamentarzystów w wyborach 2012 roku.

Nowelizacja została poparta przez wszystkie ugrupowania parlamentarne z wyjątkiem postkomunistycznej Partii Socjaldemokratycznej (PSD). Przyjęte prawo zdecydowanie zaostrza obowiązującą ustawę lustracyjną, która poza odpowiedzialnością karną za złożenie fałszywego oświadczenia lustracyjnego nie przewiduje sankcji za samą współpracę z reżimem. Nowelizacja wprowadza pięcioletni zakaz pełnienia ważnych funkcji w instytucjach państwowych dla byłych członków Rady Państwa, Rady Ministrów, szefów placówek dyplomatycznych, komendantów i inspektorów milicji oraz pracowników i współpracowników Securitate, którzy pełnili swoje funkcje w okresie od 6 marca 1945 do 22 grudnia 1989. Nie będą oni mogli pełnić funkcji m.in. prezydenta, parlamentarzysty (także w Parlamencie Europejskim), członków rządu i szefa kancelarii prezydenta, przewodniczącego Sądu Najwyższego, prokuratora generalnego, szefa sztabu, przewodniczącego banku centralnego, rzecznika praw obywatelskich, przewodniczącego Państwowej Agencji Praworządności (ANI), burmistrza Bukaresztu, członka zarządu firm z udziałami państwa oraz państwowych instytucji zajmujących się badaniem komunizmu.

Ustawa najprawdopodobniej wejdzie w życie, gdyż prezydent Traian Basescu zapowiada jej szybkie podpisanie, a szanse jej podważenia przez Sąd Konstytucyjny są niewielkie (m.in. ustawa uzyskała pozytywną opinię poselskiej komisji praw człowieka).

Bezpośrednim skutkiem wejścia ustawy w życie będzie utrata pracy przez osoby zasiadające w zarządach państwowych firm, a wcześniej współpracujące z reżimem komunistycznym. Posłowie i burmistrzowie, których obejmą restrykcje wynikające z ustawy, będą nadal wypełniać mandat pochodzący z wyborów, jednak nie będą mogli startować w wyborach w 2012 roku. Nowe przepisy uderzą w największym stopniu w PSD i z tego względu są korzystne dla jej głównego rywala na scenie politycznej – proprezydenckiej Partii Demokratyczno Liberalnej. <dab>